

ШКОЛСКІЙ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му је на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а. вр.

БРОЈ 32. у Новоме Саду, 28. августа 1859. **ГОД. II**

Нѣколико рѣчей о воспитанію женскаго пола.

(Продуженъ и свршетакъ.)

Жена као домаћица, треба да је вредна и чуварна. Бадава ће мужъ тѣни, и у кућу заслуженый новацъ уносити, ако жена незна сама радити и привредити кућу водити, и одъ раскоши чувати се. Лѣпъ при-
мѣръ добрыхъ домаћица могли бы навести изъ тек-
жачкогъ и занатлійскогъ стана народа нашегъ. Алъ
найлѣпшій узоръ побожне и честите жене и домаћице
нализи се живо описанъ у књиги надъ свима књигама
у библіи. Мы ъемо то списаніе овдѣ и у славенскомъ
и србскомъ тексту навести и желили бы да га свака
Србкиња утуби и така да буде:

„Женѣ дѣблю ктò ѡбрѣщетъ, дражайши есть каменія многоцѣннага такоаа. Дерзаєтъ на ю сердце мѣжа єла: такоаа дѣбрьхъ корыстей не лишитса. Дѣлаєтъ бо мѣжъ своеемъ благаја ко ксѣ, житије. Ђерѣтши вѣлинѣ и лѣнѣ, сотвори благопотребное рѣкама скоима. Бысть ѹко корабль кѣплю дѣюши и здалѣча: собираєтъ себѣ богатство. И востаётъ изъ нѣци, и даде брашна дѣмѣ и дѣлѣ рабынамъ: Оузрѣвши селѣ кѣпѣ: Ѣпло-
дѣвши же рѣка своихъ насади стажаніе. Препоасавши крѣпкш чресле свгѧ, бутвердитъ мышцы скола на дѣло. И вѣкоси, ѹко добрѣ есть дѣлати и не дугасаєтъ свѣтилника єла ксю нѣци. Лакти скола простираєтъ на полѣзнаа, рѣцѣ же свой бутврждаетъ на кретено! И

рѣцѣ свой Щверзаетъ дубогомъ, длань же прострѣ нѣщъ.
 Не печётса ѿ сѣшихъ въ домѣ мѣжъ єлъ: єгда гдѣ замѣ-
 длитъ: вси бо бу не ѡ Ѹдѣлни сѣть съгѣба Ѹдѣлніа сотвори-
 мѣжъ своею, ѿ вѣссѣна же, и порфурѣ севѣ Ѹдѣлніа. Слѣ-
 венъ вываетъ ко вратѣхъ мѣжъ єлъ, внегда ѿще садетъ въ
 сонмищи со старѣшины, житѣли земли. Плацаници
 сотвори и продадѣ Финикіаншъ, ѿпоясаніа же Хананѣ-
 шъ. Оуста скомъ Щверзе внимателнш и законнш, и
 чинъ заповѣда пѣзїка своемъ. Крѣпостю и лѣпотою
 ѿблечесѧ и возвеселисѧ во днѣ, послѣднїа. Тѣсны сте-
 зи дѣмъ єлъ: брашна же лѣностнагш не ѻде. Оуста
 скомъ Щверзе мѣдрш и законнш, Милостина же єлъ коз-
 стави чада єлъ, и ѿбогатиша: и мѣжъ єлъ похвали-
 ю. Многи дщери стажаша, богатство, многи сотвори-
 ша силы: ты же предвѣща и превознесласѧ, єси надѣ-
 вскими. Ложнагш бугожденіа и светныя доброты жѣ-
 скія нѣсть въ тебѣ: жена бо разѣмнаа благословена
 есть. Страхъ же Господень сїа да хвалитъ. Дадите єй
 ѿ плодовъ бустанъ єлъ, и да хвалимъ бѣдетъ ко вра-
 тѣхъ мѣжъ єлъ, „Тко ѿе жену добру наѣ? та въ ску-
 пля одѣ многоцѣннога бисера. Срдце нѣнога мужа
 ньой въ сасвимъ предано, и она въ среѣна съ нимъ.
 Цѣлога се живота о нѣговой среѣни бави. Тражи вуну
 и ланъ, и уради рукама своима све штогодъ въ потре-
 бно. Подобна въ трговачкой лаѣи, коя рану издалека но-
 си. Рано ноѣу устас и вѣнь въ готовила ело за све
 у дому, и слушкиняма наредила посао. Види нѣиву и
 купи ю; трудомъ своихъ руку тече иманъ. Стегне се
 часомъ и утврди мищце свое на посао. Осећа како въ
 добро, быти прилѣжномъ, па юй се свѣћа негаси сву
 ноѣ. Лактове свое пружа на радию користну и у свое
 ярсте узима вретено. Отвора руке свое сиромаху и длан
 свой простире убогоме. Мужъ юй ніе у бриги за кућу,
 ако се гдѣ закасни. У дому нѣномъ сви су одѣвени;
 двояко руво направила въ мужу своме, а и себи одѣ

найлѣщега платна и пурпурне бое. Мужа юй чествую
люди, кадъ сѣди у скупштини између мѣстныхъ по-
главара. Поняве е откала и продала ихъ Финікіаномъ,
а поясеве Хананейцемъ. Мудро отвора уста своя, и
пази добро; шта ће рећи. Здрављемъ е и лѣпотомъ
одѣвена; весела е и у старость. Тѣсне су стазе у нѣн
домъ; нееде у лѣности хлѣбъ. Уста своя отвара по
закону и мудрости. Дѣцу свою разумно воспитава, и
та юй постадоше срећна, те ю мужъ нѣнъ похвали.
Многе су кћери стекле иманъ; но ты си у том най-
болъ напредовала и надвисила ныи све. У теби нема
притворнога угађаня и суетне женске красоте; јеръ
разумна жена есть благословена, страхъ господань ди-
чи ю. Той валя дати плодове руку вѣныхъ, и мужъ
нѣнъ нека хвалѣнъ буде одъ людій.“

Притчей. Гл. XXXI. ст. 10—32.

Найснажнији упливъ имаде жена на воспитание
своје дѣце. Крило материно е прва школа свакога чо-
вѣка. Ту прима дѣте прве утиске изъ сполашиња
свѣта, ту се прва представљена у души нѣговој ра-
ђају, ту се прве жеље у нѣму појављују, ту се говор
нѣговъ већбати починје. Прва та школа детина одъ
велике је важности за цѣліј животъ нѣговъ. Она даје
печатъ и правацъ будућимъ склоностима и тежњама
дѣтима, она валиности иљ невалиности човѣка тѣ-
мель положе. Упливъ материнога примѣра тако је ве-
ликіј, да је свакіј валианъ учитељ сматраюћи дѣте,
кадар је изрећи пресуду о томъ каква му је мати. Про-
бујенъ духъ, брзо и лако схваћанъ, и оштроумје дѣ-
тије, открива умне даре материје, која сама разумна
будући постарала се успављене даре детину разбудити
и за далъ образованъ припремити. Дѣтија любкость, до-
брота срдца, и искреност показују да је мати укра-
шена съ тымъ врлинама, коихъ одблескъ у души дѣ-
тијој видити се даје. Дѣтија смерност, воля къ молит-

ви, къ слушаню и приповеданю библичныхъ повѣстій, и нѣгово радо у цркву долазенѣ сведочи, да му є майка побожна, и да га є она по примѣру оныхъ еванђелскихъ матерій зарана къ Спасителю приводила. Тако є свако дѣте слика материна, у којої се добро-дѣтельни материне огледаю, расту и напредую, да принесу у свое време красне плодове. Алъ исто се тако на дѣтету ясно познати могу сви пороци и лудости, све мане и недостатци, кое є оно съ млекомъ одъ рѣаво воспитане матере посисало.

Добро воспитаніе, кое є дѣте одъ свое матере у првымъ живота и самосвести годинама добыло, никада се неможе сасвимъ изгладити. Истина рѣави примѣри и страсти у доцніимъ годинама могу и онога младића, кои є добру матеръ имао, на зло навести, али се таковыи свагда брзо покас и на правый путь поврати. Спомени добре майке, нѣнъ примѣранъ животъ, и нѣни изъ невиногъ дѣтињства сіяюћи савѣти, кадри су и падшега младића подићи, и на путь спасенія обратити. Али што є мати пренебрегла и покварила, то ни наиболій воспитатель ніе у станю сасвимъ поправити и дотерати.

Каогодъ што є матерама прво воспитаніе дѣтіе одъ благога промисла повѣreno, тако се исто примѣчава, да оне одъ природе даръ воспитательсьи прилежаваю. Тай природный даръ треба осветити воспитаниемъ дѣвойчица у духу благочестія, у духу наше свете православне цркве, пакъ ћемо текъ онда съ пунимъ правомъ надати се моћи, да ће одъ тако воспитаныхъ дѣвойчица постати добре матере будућегъ нараштая србскогъ, кое ће дѣцу свою знати и хтѣти наиболѣ воспитати. Одъ свештеника и учителя нашихъ зависи да се ова желя наша на ползу рода и цркве испуни. Као што су они у обште найглавніи виновници среће иль несреће, моралногъ напредка иль на-

задка общине у којој живе и дѣлаю; тако се исто
њима једнама највише приписати може добро воспита-
ње или занемаренъ женскога пола. Учитељи дакле
дужни су науку вере у срдце ученица' своихъ, ако је
могуће јоштъ већма него у срдце ученика' улити; дѣ-
лмиа милости, умѣрености, трудолюбіју, скромности,
смерности, задовољству и осталымъ добродѣтельима
христіјанскимъ привикавати ихъ. А свештенци као
духовни пастири словеснога стада треба да учитељу
и родитељима мудре савете о воспитању дѣвойчица
свакомъ приликомъ дају; да недельјомъ и празникомъ
особито женску младежъ у молитвама, вѣри, добро-
дѣтельима и појню обучавају; да по својој строгој
дужности на једну невѣсту пре невѣнчају, докъ ју нису
испытали изъ науке христіјанске, и докъ ју нису по-
учили о светимъ дужностима, кое љу у брачномъ жи-
воту као христіјанску верну супругу, као добру дома-
ћицу, и прву воспитательку своеј дѣце чекају, — и
да напослѣдку у свакој прилици а особито приликомъ
светеня водица по кућама матерама полезне савете о
воспитању дѣце своје дају.

Напослѣдку къ вама се обраћамъ Србски роди-
тељи, кое је Богъ съ женскомъ дѣчицомъ благосло-
віо. Ви сте први и природни воспитательи своеј дѣ-
чице. Старајте се дакле те воспитајте ваше кћери.
Аљ немойте држати да се воспитање женскога пола
састоји у споляшињемъ етикету, у вештини допасти се,
у незнанју свога а знанју туђихъ језика, у нерадњи,
гордости и богатој ношњи. То су све јадни изданци
зло схваћене цивилизације; коя никога усрећити нје
кадра; то су лути отрови, съ коима пропасть и не-
срећу спрavљate дѣци својој. Чувайте ихъ дакле одъ
свега тога, и недржите да је све оно добро што други
люди около васъ раде, него испитуйте шта други
раде, испитуйте шта је за вашу дѣцу добро и полезно,
шта имъ на срећу благостанј и спасение служи, па

само то учините собственошћу ныховомъ. Научите найпре сами законъ Божій, и будите добри честити и побожни, па онда и кћери свое примѣромъ, навикомъ и наукомъ у духу свете православне цркве наше воспитавайте, у србску ихъ школу што дуже шильите; пазите каква су лица и каква заведенія, коима свою дѣцу на выше воспитаніе повѣравате, и бодримъ окомъ позорствуйте, да се дѣца ваша у воспиталишту и подъ надзоромъ туђимъ, одъ србства и православія неудале, а туђинству прилюбе. Притомъ, ако сте како богати, навикавайте кћери свое радњи, штедљивости, покорности къ старіима, задовољству и умѣрености. То ће быти воспитание, съ коимъ ће кћери ваше себе и свое мужеве усрећити, и кадре быти дѣчу свою, ако ихъ Богъ съ ныма благослови, христіански добро воспитати, а то је башь и задатаکъ женскога пола.

Изјашеніе воскресныхъ осмогласныхъ Тропара'.

1. Камени запечатанъ је Јудеј, када је каменъ запечатенъ био од Юдеја, када су Јudeи камен на гробу твомъ Јисусе запечатили били.

И јеиншмъ стрегѹшимъ пречистое тѣло твоє и када су воиници стражили, чували, пречисто тѣло твоє.

Воскреслъ єси триднѣвный Спасе, ускреао си трећий данъ Спасителю.

Дарѹай мірошки жиžнъ даруюћи свету животъ, кој даешъ свету животъ. Кој речи у вѣрованю свеđоче да је Јисусъ саранъ био и да је трећий данъ ускрену? Приповеди ми о страданю и смрти Христовој? А ты другій приповѣди како је Јисусъ саранъ био, и како је воскреснуо?

Сега ради силы нѣжеснага копїјахъ Ти Жизнодѣјче, тога ради силе небесне т. је свети Анђели вапіѧ-

ху теби, викаху теби, кои животъ даешъ? Защто се назива Спаситель Жизнодавцемъ? Шта намъ валя за овога живота радити, ако желимо у вечномъ животу срећни и блажени быти? Зна л' кои ону народну пе-сму: Шта валя да ради, кои мисли Божији быти. — Види Школ. Лист. бр. 30.

Слáка воскресéнию Твоемъ Христé, слава воскресе-нию твоме Христе. Анђели, кои свагда триединогъ Бога славе, славили су и воскресеніе Спасителјво, а и мы смо с' ныма то дужни чинити.

слáка цárствю Твоемъ, слава царству твоме.

слáка смотрéнию Твоемъ, слава промислу твоме, стараню твоме.

Ёдине Челокъколюбче, Ты единый Човеколюб, Ты кои люде найвећма любишъ. Мы вѣруемо да благий Богъ о свима тварма своима а особито о роду човеческомъ промишилава, а тай промисао, и любавъ Божјя найясніе се показала у спасенію нашемъ чрезъ Іисуса Христа. Кои одъ Псалтира зна ово, изрече-ниемъ изъ светога еванђелія потврдити.*)

2. Ёгда снишёлъ еси къ смрти, животе безсмер-тный, када си сишао къ смрти, ты о животе безсмер-тный, када си умро Ты кои си животъ што неможе умрети, кои си правый Богъ. — Ко се овде под име-немъ буземртногъ живота разумева? Изъ коихъ се рѣчи може дознати да се башъ Іисусъ Христосъ а не друго кое лице Божје овде подъ безсмертнымъ живо-томъ разумева?

тогда ѿдъ оўмертвілъ еси блистаніемъ Божества. тада адъ — пакао — умртвіо еси блистаніемъ, сіяніемъ, севаніемъ Божества твога.

*) Тако козлюбій Бóгъ міръ, јкш ѕ Сына своегò Ёдинороднаго дàлъ ёсть, да всакъ вѣрјаји къ онъ непогибнетъ, но јматъ живота вѣчнаго.

ёгда же и оумершил преисподнихъ воскресилъ ёсій. а када си умрле, изъ найдольныхъ мъста изъ ада воскресіо, подигао, оживіо. Помрле праведнике, кой се спасенію надаху, узвео си на право блаженство.

всѧ силы небесныѧ взыкахъ: све силене небесне, сви Анђели небесни, узвивали еу, пояли еу;

Жизнодакче Христѣ Божѣ нашъ слака Тебѣ. Христе Боже нашъ, кой животъ даешъ, слава теби.

3. Да веселатся небеснаѧ, Нека се веселе небесна, нека се весели све што е на небу. Тко слави Бога на небу? —

да радуются земнѧ, нека се радую земна, све што е земальско, што е на емльи, нека се радуе.

йакѡ соткори** держакѡ мышцею своею Господь. Ербо е сатворіо државу, — снагу, моћь, — својомъ мишицомъ Господь. Ербо е Господъ свою моћь славно показао. Како се овде споминъ мишица Божія, а мы знамо, да е Богъ духъ, слѣдователно да нема тѣла?

попрѣ смртю смртъ, сгазіо е, сатрео е смрѣу смртъ; својомъ смрѣу уништио е Христосъ смртъ, учиніо да се мы выше смрти небоимо. Зашто нетреба да се Христіанинъ смрти бои?

пѣренецъ мертвыхъ бысть, првенацъ мертвыхъ бы. Христосъ е быо првый, кой е својомъ снагомъ изъ мертвыхъ воскреную, па се зато и назива првенецъ између мертвыхъ.

изъ чрѣка ћдока избаки насл. Изъ утробе адove, паклене, избавіо насл. е. Ослободіо насл. е грѣха, по-

**) Млоги наши пѣвци на овой рѣчи соткори коя стои у прошломъ времену, ударю тако гласомъ, као да е то заповедно друго лице; „соткори!“ Ово се и кодъ другихъ глагола догађа, зато ихъ опоминѣмо, да при читаню и пояню у цркви одсадъ на смысао већма пазе. —

казао намъ є и научio настъ како вали живити, да избѣгнемо муку, а да наслѣдимо животъ вѣчный.

и подаде міропки велю милость. И подаде свѣту велю милость. У чemu се састои та велика милость кою є Христосъ Спаситель нама дао? —

4. Свѣтлю Воскресенїа проповѣдь, ѩ йгела оукѣдѣкше Господни Оученицы. Када су свѣтлу вакресенїа Христовогъ проповѣдь одъ Анђела дознале Господић ученице. Када су ученице Христове, жene мираноице, одъ Анђела дознале, да є Иисусъ воскресао.***)

и прајднє ѩсѫжденїе ѩкѣргше и прадѣдко осуђенъ одврнувшi, одбацившi. Кој є то прадѣдовско осуђенї?

Апостолима хвалѧши глагоблахъ: Апостолима хвалеши се говораху.

и спровѣржеса смртъ.****) свалѣна, надвладана є смртъ.

Воскресе Христосъ Божъ вакресе Христосъ Богъ. даромъ міропки велю милость, кои даруе свѣту велику милость.

5. Собезначалное Слово Отцѹ и Духови. Слово т. е. речь Божијо, Сына Божијегъ Иисуса Христа, кои є

*** Господни ученицы, овде є субектъ у имен. множномъ долази одъ та Господня ученица. Овакiй є истый смысл и у ономъ тропару: „Почто мѣра съ милостивыми слезами о Ученицы растворяете.“ Да се пагъ овдѣ ученице, а не ученици подразумеваю, то се дознати може изъ самога дальнѣгъ смысла, и изъ св. Евангелија, гдѣ є ясно изложено да су жene апостолима Христово Воскресенїе проповѣди. У Србуљама стои на овомъ мѣсту: господнїе оученице.

****) испрокреци, значи: καταστεῖ φίεη dejicere, niederwerfen.

Отцу и Духу сабезначеланъ, т. е. кои нема почетка, као што почетка нема ни Богъ Отацъ, ни Богъ Духъ светый. Како се починѣ Еванђеліе на Ускреcъ? Ко се у томъ Еванђелію назива: Слово? — Како гласи оно изречениe изъ св. Апостола коимъ се доказује Богъ триличанъ?*****) Има л' коя пъема у почетку сваке литургіе у којој се Іисусъ Христостъ тимъ истымъ именомъ назива? Нека ми Псалтирци погађају сва мѣста изъ познатыхъ ныма црквенныхъ пъсама, гдѣ се Христостъ Спаситель Словомъ назива. —

Ш дѣки рбждшеса на спасеніе наше. Ков Слово Божіе одь дѣве родило се на спасеніе наше. Коя в дѣва Іисуса Христа родила? Кадъ и гдѣ? Изговори рѣчи изъ вѣрованя, ков настъ уче о рођеню Христо-вомъ.

Боспомз вѣрнii, воспоймо мы вѣрни Христіяни Слово Божіе Іисуса Христа.

и поклонимся. и поклонимо се. прославляймо га као Бога Молимо се иѣму као Богу.

Икш благоколи плѣти взыти на крѣстъ, и смртъ претерпѣти, єръ Слово Божіе Іисусъ Христостъ благоволіо в тѣломъ узићи на крѣсть и смртъ претрпити.

и воскресити оумершымъ слакнымъ воскресенiemъ Скбимз. и благоволіо в воскресити подићи изъ мртвихъ оне, кои помреще славнимъ своимъ воскресенімъ.

6. Јггелскiй силы на грбѣ Твоемъ. Анђелске сile на гробу твоме биле су.

и стрегущiи ѡмертвѣша. и стражари обамрѣше.

и стоаше Марiа ко грбѣ, ипци пречистагш тѣла Твоегш. И стояше Марiа*) у гробу, иштући, — тра-

*****) на ово питанѣ одговарају псалтирци и то ово: „Тре суть скидѣтелствующи“ и т. д.

*****) Овдѣ се као што се изъ далѣгъ текста види подразумева сама пречиста Дѣва Богородица, коя је по преданију црковномъ, — кое се и рѣчма Еванђелиста Матеја, Марка и Луке засведочити дає, — съ женама Мироносицама на гробъ Христовъ дошла была.

У жећи — пречисто тѣло твоє. Шта значи име Маріа на Србски?

Плѣнилъ ёси ѿдь, не искеси всѧ ѡнегѡ, плѣніо си, опустіо си адъ, пакао, а ииси буо искушенъ, мученъ одъ иѣга.
срѣтилъ ёси Дѣкъ. срѣто си Дѣву матеръ свою пречисту Богородицу.

дѣрѹлай животъ, ты, кои даруешъ животъ.

воскресій изъ мертвыхъ, Господи слава тебѣ. Кои си ускреао изъ мертвихъ Господи слава теби.

7. Разрѹшилъ ёси крестомъ Твоймъ смрть. Разрушіо си крестомъ твоимъ смрть си уништіо твоимъ крестомъ, ослободіо си люде одъ смрти Христе Боже.

Шкєрзлъ ёси разбойникъ рај, отворіо си разбойнику рай. Какавъ се ту разбойникъ споминѣ? Знашли молитву тогъ благоразумногъ разбойника? Ту смо молитву драга дѣцо, и мы дужни често а особито на служби Божіо о великомъ входу говорити!

мироносицамъ плачъ преложилъ ёси, мироносица ма плачъ преложіо си, плачъ ныховъ на радость премѣніо си.

И Апостолишмъ проповѣдати повелѣлъ ёси: и Апостоломъ проповѣдати заповедіо си:

Ико востреца ёси Христѣ Боже да си востреную Христе Боже.

дѣрѹлай мірови вѣлию милость, кои даруешъ свѣту велю милость.

8. Съ висоты снисшелъ ёси Благодѣбене. Съ висине сишао си милосердный, наймилостивіи Спасителю мой! Шта се овдѣ подъ имеаемъ висине разумѣти има? Кажи ми рѣчи изъ символа вѣре, коима признаемо да є Христосъ Спаситель за радъ настъ сишао съ неба?

Погребеніе прїалъ ёси триднѣкное. погребенъ, сараньванъ приміо си тридневно. Буо си саранѣнъ, лежао у гробу три дана. У кои є данъ Іисусъ Христосъ

са ранѣнъ? А у кои је данъ Іисусъ Христосъ васкрснуо?

да на съ сководиши страстей, да на съ ослободиши одъ страстей, одъ слабости одъ грѣхова нашихъ. За што је дакле Спаситель страдао, умръо и ускренуо? Кадъ то знамо, шта намъ вали радити, да се достойни покажемо те велике милости Спасителјве?

жикотѣ је воскресеніе наше. Ты кои си животъ и воскресеніе наше, — чрезъ тебе надамо се воскресити и животъ вѣчный получить, Ты си на съ научио томе, и утврдio у томъ наданю.

Господи слѣка тебѣ. Господе слава теби. —

Кои мы зна разяснити ову пѣсму? — Ту ћете садъ на паметь изговорити и пояти научити. —

Народна песма

за учень на изустъ.

Де оба Якшића.

Мъсец кара звијезду даницу: „Бе си била, звијездо данице? је си била, је си дангубила? дангубила три биела дана?“ Даница се нѣму одговара: „Я самъ била, я самъ дангубила, више бѣла града Београда, гледајући чуда великога, је диеле браћа очевину, Якшићъ Дмитаръ и Якшићъ Богдане*) лиепо се браћа погодише, очевину свою подѣлише: Дмитар узе земљу Каравлашку, Каравлашку и Карабогданску, и савъ Банатъ до воде Дунава; Богданъ узе Сриемъ земљу равну, Сриемъ земљу и равно Посављ, и Србију до Ужица града; Дмитаръ узе доњи край одъ града, и Небойшу на Дунаву кулу; Богданъ узе горњи край одъ града, и Ружицу приву на средъ града**). О мало се браћа завадише, да

*) Едни и овдѣ пѣвају Стѣпана мѣсто Богдана.

**) Та црква и сад стои у доњему граду, али се не служи, него Турци држе у њој барутъ.

око шта, веће ни око шта: око врана коня и сокола: Дмитар јште конја старђшинство, врана конја и сива сокола, Богдан њему неда ни једнога, кад јутру ютро осванило, Дмитар јуја вранца великога, пак ће полази у лов је у планину, а дозива любу Анђелију: „Анђелија, моя врна любо! Отруј мени мог брата Богдана; ако ли га отровати не ћеш, не чекай ме у бијелу двору.“ „Кад је зачу люба Анђелија, она седе брижна, невесела, сама мисли а сама говори: „Што ће ова синя кукавица; да отруем моега ћевера, од Бога је велика греота, а од људи покор је срамота; рећи ће ми мало и велико: видители оне несрећнице, ће отрова своега ћевера; ако ли га отровати не ћу, не смјемь война у двору чекати.“ „Све мислила, на једно смилила: она оде у подруме доне, те узима чашу молитвену, саковану од сувога злата, што је она од оца донела, пуну рујна наточила вина, пак је носи својему ћеверу, люби њега у скрњу и у руку, и пред њим се до земљице кланя: „На част теби, мой мили ћевере! на част теби и чаша и вино, поклони ми конја и сокола.“ „Богдану се на то ражалило, поклони јој конја и сокола. Дмитар лови цијел дан по гори, и не може ништа да улови; намјера га пред вече на несе, на зелено у гори језеро, у језеру утву златокрила, пусти Дмитар сивога сокола, да увати утву златокрилу, она му се не да ни гледати, него ћеша сивога сокола, и сломи му оно десно крило. Кад је то виђе Јакшић Димитрије, брже свлачи господско одјело, пак заплива у тихо језеро, те извади сивога сокола, па он пита сивога сокола: „Како ти је, мой сиви соколе, како ти је без крила твоја?“ „Соко њему писком одговара: „Мени јесте без крила моја, као брату једном без другога.“ „Тад се Дмитар ће био осјетио, ће ће люба брата отровати, па он јуја вранца великога, брже трчи граду Биограду, не би л'

брата жива затекао; кадъ е био на Чекмек-ћуприю, нагна вранца, да преко ње пређе, пропадоше ноге у ћуприју, сломи вранац обѣ ноге прве. Кадъ се Димитаръ виђе на неволи, скиде седло съ вранца великога, пакъ заврже на бузданань перни, брже дође граду Биограду, како дође, он любу дозива: „„Анђелија, моя вѣрна любо! да ми писи брата отровала?““ „Анђелија нѣму одговара: „„Ниесамъ ти брата отровала, веће самъ се съ братомъ помирила.““

Сеобе србскога народа.

У најстаріја времена живили су сви Словени у скуну. Они су становали најпре у Азии, одкуд су се изселявали у Европу. У првимъ вековима после Христовогъ рођења били су настанѣни у пространимъ земљама између реке Волге, црногъ и балтичкогъ мора.

На 375 године после Христа кренули су се изъ Азіје у Европу Хуни, народъ татарскогъ порекла. Прешавши Уралске горе погнали су предъ собомъ све народе, на кое су у свомъ путу нашли били. Ови народи, одъ Хуна нападнути, или су се морали подчинити његовој власти, и съ њима у заедници вевати на друге народе или су остављала своя стара седишта, и тражити себи ново отачество. —

Одъ ото доба започеше се важни догађаји, кое у Историји називамо сеобомъ свју народа. Савъ старији светъ био је неколико века узнемиравање народима, који се никде немогао тврдо настанити; свиколици народи на истоку, северу, западу и југу Европе бијаху међу собомъ у непрестанимъ ратовима съ тога, што су неки тражили за себе ново отачество, а неки су опетъ бранили својимъ животомъ свою постојбину.

При оваквој големој вреви, и непрестаномъ комешању нечогоше ни Словени остати на миру у земљама, где су живили. Одъ 4. века почињући па

неколико стотина година бяху узнемиравани одъ страни народа, и приморавани да бране свое земљ, или да траже себи ново отачество. Ова узнемираваня была су главни узрокъ, што се и Срби одцепише одъ осталы Словена, и што одоше да траже нова седишта.

Докъ су Срби были у скупу и заедници съ осталимъ Словенима називали су земљу, где су живили: *Бойкомъ* Та земля лежала є у садашњој малой Русији између Дњестра и Прута. Странци су ову земљу звали: Беломъ Србомъ, а Србе су звали Белимъ Србима; коима є у суседству была Бела Хрватска с Белим Хрватима. — У малой Русији и данас се зове некиј предел између Прута и Дњестра: *Бойкомъ*, а житељи у том предјelu зову се Бойци

Кадъ се навршило шестъ стотина година после христовогъ рођења изметуше се немири међу Хрватима и Србима. Хрвати се подигоше, и спустише се на юго-западъ, па по дозволеню грчкогъ цара Ираклија настане се у северной Далмацији све до реке Купе и Саве (634 год.) На две године доцније узнемирише се и Срби; два брата разделе народ међу собомъ; иеданъ од ньи съ половином народа спусти се на југъ, па по примеру Хрвата заиште, од цара Ираклија, да му допусти, да се съ своим нарodom може насељити негде у нѣговим земљама.

Тада є грчко царство было у зломъ станю. Разни, полудивљи народи. Германскогъ, славенскогъ и татарскогъ поколеня нападали су одъ много година римску државу. У непрестанимъ боевима са овимъ полудивљимъ народима тако є ослабила грчко-римска држава, да су грчки цареви често морали плаћати данак вуйводама оны полудивљи народи. Цар Ираклије, као што се пређе зарадовао Хрватима, тако є сад лепо дочекао србске посланике, радо и свесрдно још дозволио, да се настане у нѣговим земљама, и одреди још Тесалију, да се у њој настане, незактеваюћи ништа више од ньи но само то, да бране грчко царство против нѣговог непријатеља.

Чим Срби дознаду, да јошт је цар дозволио да се у Тесаліји могу настанити, кренули се на пут, заузели су одређену јошт земљу, и ту одма сазидају град, који назову *Србицом* (634). Старіј овай град у Тесаліји и данас се зна.

Но Срби неосташе дуго у Тесаліји, него имъ се закте повратити натраг у свое старо отачество. Они јаве цару Ираклју, да су намерни оставити га. Цар Ираклјев вије још могао стати на пут, него је на миру одпусти; и они пређу преко Дунава. Али тек што су прешли Дунав, опет се предомисле, и закте имъ се остати у земљама грчког царства.

Тада је Београдомъ управљао грчкій вуйвода, постављенъ одъ цара за градскогъ управитеља. Србскій кнезъ пошиљ своје посланике овомъ вуйводи, и изјави му, да је онъ радъ својимъ народомъ настанити се међу Бугарима и Хрватима. Бугари су тада становали съ обе стране балкански гора до реке Тимока и Мораве; а Хрвати су били настанѣни у горњој Далматицији одъ ядранскогъ мора до реке Саве и Куне.

Београдскій вуйвода јави одма цару Ираклју, шта му је поручио србскій кнезъ. Царъ Ираклјев био је и тада у неволи одъ страни народа, а особито одъ Авара, па зато допусти Србима, да се настане међу Бугарима и Хрватима. Кадъ то Срби дознаду, пређу Дунавъ, и почну се настанявати у опустенимъ земљама, кое су лежале међу Бугарима и Хрватима, одъ ядранскогъ мора до реке Саве, Дунава и Мораве.

Тада су по овимъ земљама мутиле аварске чете, кое су непрестанце узнемиравале грчку државу. Срби су морали найпре побити, или разтерати ове аварске чете, па да буду у миру. Одма се заметне борбе између Срба и Авара, и после крвавиј боја Срби побије Авare, освоје земљу, и коначно се настане у освојеним земљама; кое разделе између поједини племена, на која су се делили.

Тако се доселише Срби у земљу, где и дана се живе, и тако бы основано отачество србскогъ народа.